

Demografie en economie

Auteur(s):

Beer, J., de

*Deze pagina wordt gecoördineerd door de sector nationale rekeningen van het CBS.***Verschenen in:**

ESB, 86e jaargang, nr. 4334, pagina 895, 16 november 2001

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

economie, samenleving

Economische voor- en tegenspoed werkt door op alle delen van de maatschappij, ook op demografisch terrein. Aan de ene kant hebben bevolkingsgroei en veranderingen in de leeftijdssamenstelling invloed op de economische groei, anderzijds wordt de hoogte van de bevolkingsgroei beïnvloed door de economische conjunctuur. Bij economische analyses worden demografische ontwikkelingen vaak als exogeen beschouwd. Er wordt wel rekening gehouden met bijvoorbeeld het effect van de bevolkingsgroei op de ontwikkeling van het arbeidsaanbod en daarmee op de economische groei, maar er wordt doorgaans aan voorbij gegaan dat de hoogte van de bevolkingsgroei afhangt van de ontwikkeling van geboorte en immigratie, die op hun beurt beïnvloed worden door economische fluctuaties. Een gunstige conjunctuur leidt zowel tot meer geboorten als tot meer immigratie en dus tot een hogere bevolkingsgroei.

De vergrijzing van de beroepsbevolking zal de komende jaren een remmend effect hebben op de groei van het arbeidsaanbod. Vooral door de toename van het aantal 75-plussers stijgt de vraag naar zorgvoorzieningen. De vraag naar woningen groeit sneller dan de bevolking vanwege de sterke toename van het aantal eenpersoonshuishoudens.

In 2000 is de bevolking met 120.000 personen gegroeid. Dit was de hoogste groei sinds 1975.

Het aantal geboorten bereikte in 2000 het hoogste niveau sinds 1972, het aantal immigranten was in 2000 zelfs hoger dan ooit tevoren.

Geboorte en economie

Een verklaring voor het hoge aantal geboorten is de gunstige economische conjunctuur. Als het vertrouwen in de economie toeneemt, zoals gemeten met de index van koopbereidheid, stijgt anderhalf jaar later het geboortecijfer. Een stijging van de koopbereidheid met vijf procentpunten, dit is de gemiddelde jaarlijkse stijging in de periode 1997-2000, leidt tot een stijging van het aantal geboorten met bijna tweeduizend.

Immigratie en economie

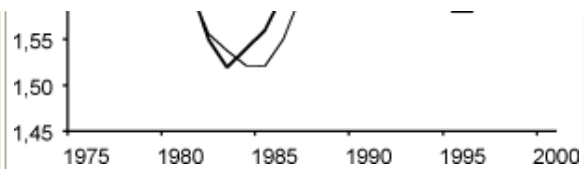
Gemiddeld komen jaarlijks 120.000 immigranten naar ons land. In 2000 waren het er zelfs 130.000 personen. Elke vijfde migrant is een arbeidsmigrant. Hoewel arbeidsmigranten dus een minderheid van de totale immigratie uitmaken, is er toch een duidelijke samenhang tussen economie en immigratie. Een gunstige economische ontwikkeling blijkt niet alleen te leiden tot een toename van arbeidsmigratie, maar brengt ook andere migratiestromen op gang. Eén verklaring hiervoor is dat economische motieven ook een belangrijke rol spelen bij andere vormen van migratie, zoals gezinsvorming en gezinshereniging.

Consumptieverandering

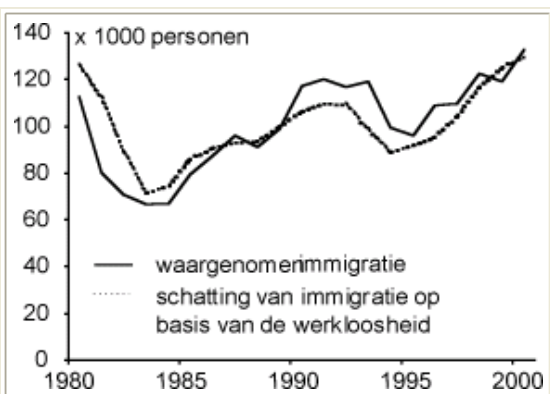
De omvang van de bevolkingsgroei en veranderingen in de leeftijd-samenstelling van de bevolking hebben invloed op de groei en samenstelling van de consumptie. Als het aantal mensen in een bepaalde leeftijdsgroep toeneemt, zullen bij gegeven consumptie per hoofd de consumptieve bestedingen van die leeftijdsgroep toenemen. Zo zal naar verwachting in de periode 2001-2010 de bevolking met 900.000 personen toenemen. Het aantal dertigers zal met bijna 400.000 teruglopen, het aantal zestigers neemt met bijna een half miljoen toe. Beide leeftijdsgroepen hebben specifieke consumptiepatronen. De komende veranderingen in de leeftijdsamenstelling zullen daarom grote effecten hebben op de bestedingen en de vraag naar zorgvoorzieningen.

[figuur 1](#), [figuur 2](#) en [figuur 3](#)

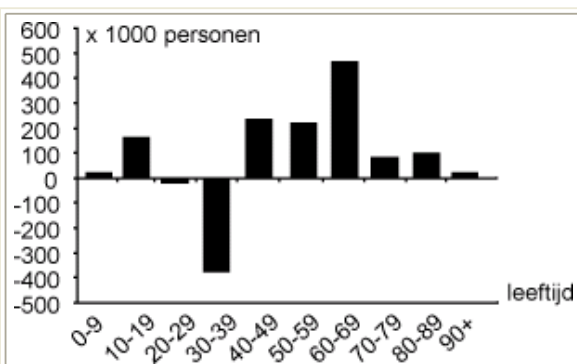

Figuur 1. Kindertal en conjunctuur

Figuur 2. Immigratie en conjunctuur

Figuur 3. Verandering in leeftijdsopbouw